

คอลัมน์ “จากท่าพระจันทร์ถึงสนามหลวง”

ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันพฤหัสบดีที่ 13 สิงหาคม 2541

เมื่อนักมวยฟ้องนักการเมือง

รังสรรค์ ทัศนะพรพันธุ์

วันพฤหัสบดีที่ 20 สิงหาคม 2541 ถูกกำหนดเป็น D-Day ของนักมวยระดับแชมป์โลกจำนวน 12 คนที่จะประท้วงนักการเมืองหน้ารัฐสภา นายมงคล จงสุทธานามณี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ ‘ทรงเกียรติ’ แห่งจังหวัดเชียงราย พรรคชาติพัฒนา เป็นเป้าแห่งการประท้วงครั้งนี้

เรื่องของเรื่องมีอยู่ว่า นายมงคลรับเป็นประธานจัดการแข่งขันมวยป้องกันแชมป์โลกระหว่างสยาม ส.จาทรงศ์ เจ้าของตำแหน่งแชมป์โลกรุ่นไลท์ฟลายเวตของสมาคมมวยโลก (WBC) กับมานูเอล เซอร์เรวา รองแชมป์โลกอันดับหนึ่งชาวโดมินิกัน เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2539 แม้ว่าการแข่งขันชกมวยจะเสร็จสิ้นไปแล้วกว่าปี แต่นักมวยและผู้จัดการยังมีได้รับค่าตอบแทนจำนวน 4.5 ล้านบาท เพราะนายมงคลจ่ายเช็คมูลค่าดังกล่าว แต่เช็คมีอาชงขึ้นเป็นเงินสดได้จนเป็นเหตุให้มีการฟ้องร้องดำเนินคดีทางศาลสถิตยุติธรรม กระนั้นก็ตาม การพิจารณาคดีเป็นไปอย่างเชื่องช้า เพราะนายมงคลไม่ไปศาลตามนัด โดยอ้างว่าติดประชุมสภาผู้แทนราษฎร

บุคคลที่น่าเห็นใจมากที่สุดในกรณีนี้ ก็คือ สยาม ส.จาทรงศ์ ซึ่งต้องใช้หยาดเหงื่อแรงกายในการชกมวย แต่มีได้รับรายได้เป็นผลตอบแทน ยังความเดือดร้อนในการครองชีพอย่างยิ่ง ด้วยเหตุตั้งนี้เอง เพื่อนนักมวยที่รับรู้เรื่องราวดังกล่าวนี้พากันเห็นอกเห็นใจ และนัดกันมาชุมนุมเพื่อประกาศศักดิ์ศรีนักมวย ประกอบด้วยเขาทรายและเขาค้อ แกแลคซี่ สด จิตรลดา เมืองชัย กิตติเกษม รัตนพล ส.วรพิน สามารถ พยัคฆ์อรุณ แชมซัน ดัทช์บอยยิม ฯลฯ (มติชน ฉบับวันจันทร์ที่ 3 และวันอังคารที่ 4 สิงหาคม 2541)

กรณีที่เกิดขึ้นครั้งนี้มิได้สร้างความเสียหายแก่นายมงคล จงสุทธานามณีเท่านั้น หากยังความเสียหายแก่พรรคชาติพัฒนาด้วย ทั้งนี้เป็นที่เข้าใจกันว่า นายกร ทักษะรังสี หัวหน้าพรรคชาติพัฒนาจะต้องกระโดดเข้ามาสงวนปัญหา เพื่อแสดงบารมีของหัวหน้าพรรค มิฉะนั้น นายกรคงยากที่จะก้าวสู่เส้นทางแห่งนายกรัฐมนตรีดังที่ใฝ่ฝัน

แต่เดิมการจัดการแข่งขันมวยชิงแชมป์โลกในประเทศไทยมีค่อนข้างน้อย แม้แต่นักมวยไทยที่ได้ตำแหน่งแชมป์โลกนิยมป้องกันตำแหน่งในต่างประเทศ มากกว่าป้องกันตำแหน่งภายในประเทศ เพราะได้ค่าเหนื่อยเป็นเงินก้อน โดยมีต้องมีความเสี่ยงในการลงทุน

การจัดการแข่งขันมวยชิงแชมป์โลกเป็นการลงทุนกิจกรรมหนึ่ง ซึ่งมีภาวะความเสี่ยงดุจดังการลงทุนโดยทั่วไป ในขณะที่รายจ่ายมีตัวเลขที่แน่นอน ไม่ว่าจะเป็ค่าตัวนักมวยชาวต่างประเทศ ค่าเช่าสนาม และรายจ่ายในการโฆษณา มิใช่ต้องกล่าวถึงค่าตัวนักมวยชาวไทย แต่รายได้มีความไม่แน่นอนอย่างยิ่ง

ในยุคสมัยที่กระแสโทรทัศน์นวัตริยังไม่มีปรากฏ รายได้หลักของการจัดการแข่งขันมวยชิงแชมป์โลกย่อมมาจากการจำหน่ายบัตรผ่านประตู ผู้จัดการแข่งขันจึงนิยมขอให้ผู้ทรงอำนาจทางการเมืองเป็นประธานจัดการแข่งขัน ทั้งนี้เพื่ออาศัยบารมีในการบีบบังคับให้หน่วยราชการและพ่อค่านักธุรกิจรับซื้อบัตรชมการแข่งขัน ในยุคสมัยที่กระแสโทรทัศน์นวัตริเริ่มปรากฏ รายได้จากสปอนเซอร์โฆษณาทางโทรทัศน์กลายเป็นรายได้แหล่งสำคัญ ผู้จัดการแข่งขันอาจซื้อเวลาของสถานีโทรทัศน์เพื่อถ่ายทอดการแข่งขัน และหาสปอนเซอร์การโฆษณาเอง ซึ่งย่อมมีภาวะความเสี่ยงที่จะไม่ได้รายได้ตามเป้า ในบางกรณี สถานีโทรทัศน์เป็นผู้ถ่ายทอดการแข่งขันและหาสปอนเซอร์เอง โดยตกลงมอบรายได้จำนวนหนึ่งแก่ผู้จัดการแข่งขันเป็นก้อนตายตัว ในกรณีเช่นนี้ ความไม่แน่นอนของรายได้ย่อมลดลงระดับหนึ่ง

เมื่อกระแสโทรทัศน์นวัตริเบ่งบานเต็มที มีการถ่ายทอดโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมสู่ภาคส่วนอื่นๆของพื้นพิภพ เจ้าของลิขสิทธิ์การถ่ายทอดการแข่งขันมวยชิงแชมป์โลกย่อมมีรายได้จากการถ่ายทอดโทรทัศน์ในต่างประเทศ โดยทั่วไปมักจะเป็นประเทศที่นักมวยในสังกัดมาชกกับนักมวยไทย มีกรณีเพียงส่วนน้อยที่จะมีการถ่ายทอดสดในระดับทั่วโลกพร้อมๆกัน ในกรณีเช่นนี้ จะต้องเป็นการแข่งขันระหว่างนักมวยระดับยอดฝีมือ ดังเช่นการชิงตำแหน่งของสมาคมมวยโลก (WBA) หรือสภามวยโลก (WBC)

ในยุคสมัยที่กระแสโทรทัศน์นวัตริยังไม่มีปรากฏ เกือบจะไม่มีการจัดการแข่งขันมวยชิงแชมป์โลกภายในประเทศไทยเลย เนื่องจากความเสี่ยงต่อการขาดทุนอยู่ในระดับสูง ทั้งข้อเท็จจริงก็ปรากฏว่า การจัดการแข่งขันที่มีขึ้นต้องประสบการขาดทุนอยู่เนืองๆ ผู้จัดการแข่งขันต้องอาศัยเงินบริจาคหรือเงินช่วยเหลือจากพ่อค่านายทุนมาบรรเทาการขาดทุน ทั้งนี้โดยอาศัยบารมีของประธานจัดการแข่งขันผู้ทรงอำนาจทางการเมือง

การจัดการแข่งขันมวยชิงแชมป์โลกในประเทศไทยมีความถี่เพิ่มขึ้นตามลำดับขั้นการพัฒนาของระบบเศรษฐกิจไทย เมื่อสังคมไทยเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจ ประชาชนมีฐานะ

ดีขึ้น ไม่เพียงแต่การขายบัตรชมการแข่งขันทำได้ง่ายขึ้นเท่านั้น หากทว่าการหาสปอนเซอร์โฆษณาทางโทรทัศน์มิได้ยากลำบากดังปางก่อนอีกด้วย

แต่แล้วรูปโฉมของการจัดการแข่งขันมวยชิงแชมป์โลกในประเทศไทยก็แปรเปลี่ยนไปในทางที่ไม่ต้องพึ่งพิงรายได้จากการขายบัตรชมการแข่งขัน โดยผู้จัดการแข่งขันปล่อยให้ประชาชนเข้าชมการแข่งขันโดยไม่เก็บค่าผ่านประตู หากแต่ยังคงหารายได้จากการขายสิทธิการถ่ายทอดโทรทัศน์และการโฆษณาทางโทรทัศน์

การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้เกิดขึ้นได้อย่างไร ?

อิทธิพลของระบบความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ และการตกลึกของระบบนักเลือกตั้ง ประกอบกับการขยายตัวของภาวะเศรษฐกิจฟองสบู่ นับเป็นเหตุปัจจัยสำคัญของปรากฏการณ์ดังกล่าวนี้

ในยุคสมัยที่การปกครองเป็นระบบเผด็จการหรือคณาธิปไตย ผู้จัดการแข่งขันมวยชิงแชมป์โลกอาศัยบารมีของผู้ทรงอำนาจเผด็จการในการดำรงตำแหน่งประธานจัดการแข่งขัน เมื่อระบบนักเลือกตั้งตกลึกเป็นระบอบการเมืองการปกครองของสังคมไทย นักเลือกตั้งผู้ทรงอำนาจทางการเมืองได้รับการติดต่อให้เป็นประธานจัดการแข่งขัน แต่ประธานจัดการแข่งขันภายใต้ระบอบการเมืองการปกครองที่แตกต่างกัน มีภาระหน้าที่แตกต่างกัน

ประธานจัดการแข่งขันมวยชิงแชมป์โลกในระบอบอำมาตยาธิปไตยมีต้องมีหน้าที่รับผิดชอบภาระทางการเงินอันเกิดจากการจัดการแข่งขัน ในฐานะผู้อุปถัมภ์ ประธานจัดการแข่งขันเพียงแต่เกื้อกูลให้ผู้จัดการแข่งขันสามารถขายบัตรชมการแข่งขัน ด้วยการบังคับโดยปริยายให้ผู้บังคับบัญชาหน่วยราชการและพ่อค่านายทุนรับซื้อบัตรชมการแข่งขัน รวมตลอดจนให้เงินบริจาคหรือเงินอุดหนุนสำหรับจัดการแข่งขัน ในฐานะผู้อยู่ใต้การอุปถัมภ์ ผู้จัดการแข่งขันมี 'หน้าที่' แบ่งปันกำไรแก่ผู้อุปถัมภ์ หรือบริจากรายได้เพื่อการสาธารณกุศลในนามของผู้อุปถัมภ์ ยิ่งเมื่อนักมวยไทยเป็นฝ่ายมีชัย ผู้อุปถัมภ์ยอมได้หน้าและสิ่งสมบารมีเพิ่มขึ้น

แต่นักเลือกตั้งที่รับเป็นประธานจัดการแข่งขันมวยชิงแชมป์โลกต้องมีภาระทางการเงิน นักเลือกตั้งมิได้จัดการแข่งขันเอง หากแต่มีโปรโมเตอร์จัดการแข่งขัน ซึ่งขอให้นักเลือกตั้งผู้ทรงอำนาจทางการเมืองเป็นประธาน โดยผู้เป็นประธานต้องทำสัญญารับผิดชอบต่อรายจ่ายสำหรับการจัดการแข่งขัน ซึ่งโดยทั่วไปครอบคลุมค่าตัวนักมวยที่เป็นคู่ชกและรายจ่ายในการจัดการแข่งขันอื่นๆ การแข่งขันกระทำในเขตการเลือกตั้งผู้เป็นประธาน โดยไม่เก็บค่าผ่านประตู รายจ่ายในการจัดการแข่งขันในส่วนของประธานเป็นผู้รับผิดชอบนี้ จึงมีฐานะไม่แตกต่างจาก

รายจ่ายในการซื้อเสียงนอกฤดูการเลือกตั้ง เพราะประธานผู้จัดการแข่งขันย่อมได้รับคะแนนนิยมทางการเมือง

แต่นักเลือกตั้งผู้เป็นประธานจัดการแข่งขันมิได้รับการจ่ายเองโดยตรง หากแต่มีวิธีการระดมเงินทุนจากพ่อค่านายทุนและกลุ่มผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่ต้องพึ่งพิงอำนาจทางการเมืองของตน ยิ่งประธานจัดการแข่งขันมีอำนาจในการให้สัมปทาน อนุมัติโครงการผลักดันนโยบายไปในทางหนึ่งทางใด หรือแม้แต่ในการจัดจ้างจ้างซื้อ บรรดาพ่อค้า นักธุรกิจ และกลุ่มผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ย่อมพากันกรูเข้ามาร่วมเป็นสปอนเซอร์ โดยคิดเสียว่าค่าสปอนเซอร์เป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนธุรกิจ ด้วยเหตุดังนี้ ประธานผู้ต้องรับการจ่ายในการจัดการแข่งขันโดยนิตินัย หากได้รับการโดยพฤตินัยไม่ โดยที่ภาระทางการเงินถูกผลักไปสู่ภาคธุรกิจเอกชน และภาคธุรกิจเอกชนผลักภาระต่อไปให้ประชาชนผู้บริโภค ด้วยการบวกลบการเงินนี้ไว้ในราคาสินค้า หรือผลักไปให้ประชาชนผู้เสียภาษีอากร ด้วยการเสนอขายสินค้าและบริการแก่ทางราชการในราคาที่สูงขึ้น

นักการเลือกตั้งผู้เป็นประธานจัดการแข่งขันต้องหาทางตอบแทนพ่อค้า นักธุรกิจ และกลุ่มผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจผู้ให้การสนับสนุนทางการเงินในวาระอันสมควร ทั้งนี้เพื่ออรรถและกระชับสายสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ ในทำนองเดียวกัน การจัดการแข่งขันมวยชิงแชมป์โลกในเขตการเลือกตั้ง โดยให้ประชาชนเข้าชมโดยไม่เสียค่าผ่านประตู เปรียบประดุจการให้บริการสันทานการเพื่อกระชับสายสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ด้วยเช่นกัน

ในบางกรณี นักเลือกตั้งผู้เป็นประธานจัดการแข่งขันมิได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีหรือตำแหน่งที่สามารถให้คุณให้โทษแก่พ่อค่านายทุนได้ ในกรณีเช่นนี้ ผู้เป็นประธานมักได้รับฉันทานุมัติจากนักเลือกตั้งสังกัดพรรคเดียวกันผู้ทรงอำนาจในการให้หลักประกันเกี่ยวกับรายได้จากการจัดการแข่งขันระดับหนึ่ง หากปราศจาก 'ไฟเขียว' เช่นนี้ ความเสี่ยงที่จะล้มเหลวย่อมมีอยู่เป็นอันมาก ในบางกรณี นักเลือกตั้งระดับนำมิได้กระโดดไปเป็นประธานจัดการแข่งขันเอง หากปล่อยให้ นักเลือกตั้งภายใต้การอุปถัมภ์ดำรงตำแหน่งประธาน ส่วนนักเลือกตั้งผู้อุปถัมภ์คอยให้ความช่วยเหลืออยู่เบื้องหลัง

ด้วยเหตุดังที่พรรณนาข้างต้น ระบบการจัดการแข่งขันมวยชิงแชมป์โลก เพื่อสร้างสมคะแนนนิยมทางการเมือง จึงเป็นระบบที่ 'พัฒนา' บนพื้นฐานของระบบความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ และก่อเกิดเมื่อระบบนักเลือกตั้งตกผลึก ซึ่งเป็นช่วงเวลาหลังปี 2530 แต่การขยายตัวอย่างรวดเร็วของระบบการจัดการแข่งขันดังกล่าวนี้เป็นผลจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ซึ่งส่วนหนึ่งเกิดจากการขยายตัวของเศรษฐกิจฟองสบู่ หากปราศจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ภาคธุรกิจเอกชนย่อมมีอาจ 'จิ้มก้อง' นักเลือกตั้งผู้เป็นประธานจัดการแข่งขันได้

ภาวะ 'ฟองสบู่' ของตำแหน่งแชมป์โลกมีส่วนทำให้ระบบการจัดการแข่งขันเพื่อสร้างสมคະแนนนียมทางการเมืองขยายตัวด้วย แต่เดิมองค์กรโลกบาลในกีฬามวยสากลมีอยู่เพียง 2 องค์กร อันได้แก่ สมาคมมวยโลก (WBA) และสภามวยโลก (WBC) ยังผลให้ตำแหน่งแชมป์โลกมีอยู่โดยจำกัด ภาวะ 'ฟองสบู่' เกิดขึ้นในกีฬามวยสากล เมื่อบรรดาโปรโมเตอร์ผู้จัดการแข่งขันมวยพากันจัดตั้งองค์กรโลกบาลขึ้นใหม่อีกหลายองค์กร โดยมีการจัดอันดับนักมวย ซึ่งในหลายต่อหลายกรณีมีแต่ชื่อนักมวย หาได้มีตัวตนไม่ ตัวตนของนักมวยถูกนำมาสวมชื่อนักมวยที่ติดอันดับภายหลัง องค์กรโลกบาลในกีฬามวยสากลที่จัดตั้งขึ้นภายหลังจึงไร้มาตรฐานและไม่เป็นที่เชื่อถือ

ภาวะ 'ฟองสบู่' ของตำแหน่งแชมป์โลกสอดคล้องกับภาวะฟองสบู่ทางเศรษฐกิจ ถึงจะมีการจัดการแข่งขันมวยชิงแชมป์โลกมากครั้งเพียงใด ตราบเท่าที่ภาวะฟองสบู่ทางเศรษฐกิจยังดำรงอยู่ ภาคธุรกิจเอกชนยอมอยู่ในฐานะที่เป็นสปอนเซอร์ได้ และนักเลือกตั้งยังดาหน้ามาเป็นประธานจัดการแข่งขันได้

เมื่อภาวะเศรษฐกิจฟองสบู่แตกสลาย และการแตกสลายเป็นไปอย่างรุนแรง ภาคธุรกิจเอกชนยอมสิ้นศักยภาพในการเป็นสปอนเซอร์ ระบบการจัดการแข่งขันมวยชิงแชมป์โลกเพื่อสร้างสมคະแนนนียมทางการเมืองย่อมต้องสะดุดหยุดลง นักเลือกตั้งผู้เป็นประธานจัดการแข่งขันไม่สามารถหาเงินมาชำระตามสัญญาได้ มิใช่ต้องกล่าวว่า การเบี้ยวสัญญาในบางกรณีเกิดจากประพฤติกกรรมอันชั่วฉลของผู้เป็นประธานเอง

บัดนี้มีคดี 'นักมวยฟ้องนักการเมือง' ที่กำลังอยู่ในกระบวนการพิจารณาของศาลหลายต่อหลายคดี มิได้มีเฉพาะคดีนักเลือกตั้งพรรคชาติพัฒนา แม้แต่นักเลือกตั้งในสังกัดพรรคประชาธิปัตย์ก็ถูกกล่าวหาในคดีประเภทเดียวกัน โปรโมเตอร์จัดการแข่งขันมวยชิงแชมป์โลกซึ่งเคยมีธุรกิจอันรุ่งเรืองในยุคเศรษฐกิจฟองสบู่ บัดนี้ต้องมายุ่งเกี่ยวกับคดี 'นักมวยฟ้องนักการเมือง' ไม่ว่าจะเป็นนายสุชาติ เกิดเมฆ นายทรงชัย รัตนสุบรรณ และนายสหสมภพ ศรีสมวงศ์